

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat'olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

Miért?

A két héten belül lezajló képviselő-választás izgalmai közt napról-napra föl-villan egy-egy új név, egy új képviselő-jelölt-akarnok neve. Hogy kicsoda? mi-csoda? — eddig se keresték, ezután se keresik, hol? ki ő? és merre van hazája? — soha Fehérvárot senkinek eszébe nem jutott.

És mégis emlegetik.

Az érdeklődők közt szétfut a hír, hogy ez és ez az ur erősen puhatólódik, tárgyal és vannak, a kik tárgyalnak vele. Más nem sikerül megtudni róla, legfeljebb csak azt, hogy sok, nagyon sok pénze van s 40—50 ezer forintocskát nem sajnálna a polgárok önkéntelen bizalmáért.

Aztán halljuk a megjegyzéseket, hogy igenis jó lesz, csak jöjjön minél előbb.

Miért e láz?

Kinek van kifogása Saára Gyula dr. jelöltsége és személye ellen? Székesfehérvár a függetlenségi eszmék táborába sorakozott. Megmutatta, Saára Gyula dr. ugyanott rendületlen kitartással évtizedek óta zászlótartó volt. Vajjon említhetők-e azok az urak e tekintetben vele egy sorban, vagy csak egy napon is? Nem! és százszor nem!

Nekünk városi képviselő kell. Olyan, aki a mi városunkat töviről-hegyire is-

meri, aki tudja bajainkat és nemes ambícióval azok orvoslásán fog fáradozni.

Vajjon lehetne-e a jelölt uraknak csak egyikét is Saára Gyula dr.-al e tekintetben egy napon csak említeni is? Nem!

És milyen azoknak az uraknak az egyénisége? jellemük? multjuk? jelenük? vagyonuk, tisztességük alapja? Nem szólhatunk róla, hiszen sohasem volt alkalomunk őket látnunk, annál kevésbé arra, hogy egyéniségüket bővebb tanulmány tárgyává tehetnők s róla bírálatot mondhatnánk. Ellenben Saára Gyula dr. élete nyitott könyv mindannyiunk előtt.

És mégis vannak olyanok, a kik mások után lótnak-futnak, a kik névtelen alakok mellett ütik a reklám dobját.

Miért?

Mert azoknak az uraknak pénzük van.

A közéleti jellemtelenségnek, a szemétképen való turkálásnak ezek a jellegzetes tulajdonságai.

Hogy mi a város érdeke, hogy mi a tisztességes felfogás egy képviselő existenciájáról, kötelességeiről, arról említést tenni nem mernek. De nekik hasznuk lenne belőle. Ők — egynéhányan zsinos jövedelmet halásznának ki a nagyságos jelölt bugyelárisából s ez megnyugtatja lelkiismeretüket, hogy polgári kötelességeiknek eleget tettek akkor, a mikor a hazugság

arszenáljából egy csomó kiélezett fegyvert szedtek elő egy ismeretlen ember pozíciójának kivására s ha úgy szükséges — egy becsülettel szolgált, polgáreényekben kipróbált derék férfi esetleges elhomályosítására.

Mekkora erkölcsi zülöttség talajából nőttek fel azok a díszvirágok, a melyek ily gyümölcsöket hoznak. A Tiszakorszak az utána következő gyönyörűségei rendszer sorozatával mily állapotokat teremtett Magyarországon, ha annak ilyen hajtsái vannak.

Évtizedeken keresztül belecette magát ez a gonosz szellem a magyar társadalom rétegeibe, poshadttá tette a puritán meggyőződést, adás-vevés tárgyává a haza javát, alkuszok körmei közé liferálta hazánk nemzetünk legfűltetebb kincsét. Csodálattal látjuk a sanyaru helyzetet, a melyben hanyathomlok lefelé rohanunk, a jelen pusztulását, a jövő reménytelenségét. S ha az okokat, a tisztátalanság forrásait kutatjuk, ott kell megtalálnunk, a hol nemzet törvényhozó testületét egy-let megméltelyezett gondolkodású ember a maga képére és hasonlatosságára deformálta.

Kíváncsiak vagyunk — intakt, érintetlen maradj-e Székesfehérvár szab. kir. város a mult idők eme tisztátalanságától???

Thökölyi gróf kecskéi.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Irtá: **Tarcai György.**

Szük sikátor vezet ki a városból a tornyos kastély felé, a hol most száz esztendeje a Thökölyi család fészkelte be magát, pénzbeli egyesség alapján váltván magához a boldog emlékezetű Rüberekől a hatalmas falaival végvárnak is beillő erősséget.

Száz esztendeje ennek; és azóta szakadatlan a zaklatások hosszu sora, melyet a kézműrieknek a kastély urai részéről el kell szenvedniök. Ki sem fogytak a pörökből, a mig az öreg Thökölyi István élt. S hogy most hasonnevű fia lépett örökébe, kiegyezkedtek, azonban ezzel korántsem jutottak békességhez. Pedig hogy a csön-des egyetértés helyreálljon, a város urai annak az adónak a fizetését sem tagadták meg Thökölyi Istvánnak, melyet apja jogtalanul rájuk vetett. A kastélyban sok nagyuri vendég fordult meg, léhító népe maga is a félváros mesterembereinek juttatott kerestet, azért igyekeztek a kastélybeliek kedvében járni. A várkastély ura azonban nem méltatta semmire a kézműriak jóindulatát s ha vendégek nélkül szűkölködött, pusztá unalmában az volt legnagyobb kedvtelése, hogy a város urait kifigurázta, lakóseit vérig boszantotta, mindezt pedig oly ravasz módon cselekedte, hogy igazságért senki fiához sem fordulhattak pörrel.

S a tavasszal egy szép reggel arra ébred-

tek a kézműriak, hogy vizgyűjtő medencéik teljesen kiszáradtak. A hegyekből a város felé kerülő Fehér-patak táplálta ezeket s Thökölyi új medret ásottat vizének, mely most a kastély mellett jókora vargabetűvel fordult el a várostól s Főrbérg felé folydogált.

— Hallatlan injuria! fakadt ki a rögtön egybehívott szesszió Volgemuth szenátor s azt indítványozta, hogy néhány polgár deputációjával egyenesen a lírályhoz forduljanak.

Az indítványt elfogadták s másnap Mész szenátorral együtt Gröz Márion és Andreánszky Péter tekintélyes polgárok utra is keltek, hogy Bécsig meg se állapodjanak.

Thökölyi neszt vette a dolognak s imhol valószínű, hogy rossz következményeitől tart. Pár nap óta a városban keresztül hajtatja a kecskenyáját, a Csütörtöki-utcán át, ahol a szabócéh mesterei legnagyobb számban laknak. Volgemuth szenátor ugyanis a szabócéh atyamestere s a furfangos gróf most azzal boszulja meg magát, amiért a szesszió ellene demonstrált, hogy kecskenyáját ajtja előtt vezeteti el minden áldott reggel s a szerte ugráló állatokat a Volgemuth s a tekintélyesebb szabómesterek nevével szőlítgatva szedi ráncba ura parancsára a tót pástortlegény.

A szabócéh dül-fül mérgében, a többi polgárok nem állhatják meg nevetés nélkül; még ők is gunyolódnak. Azonban nem hiába tekintélyes ember Volgemuth: meggyőző szavaira a szenátorok elhatározzák, hogy száműzésre ítélik, aki ezenal a város becsületét polgárait a város ellensége részéről érő gúnyos sértegetése-

ken mulatni mer s ennek bármimemű módon kifejezést ad.

És azóta Csanda Jankó, a nyurga pástortlegény a kastély fegyveres szolgáltnak fedezetével kísértetvén a városban keresztül, hiába kiált rá a rakoncátlanok kecskebakra: hé, panye Volgemuth! — és így tovább. Senki sem mutatkozik az utcán, senki sem mulat vaskos tréfáin, melyeket kurjantásaihoz fűz.

Nem érdemes többé kecskepásztornak lenni. E szavakkal bucsuzik el a város határában Jankó, aki a neki jutott szerepek módfelett örült, a töle itt elváló fegyveresektől. Aztán a hegyre hajta föl nyáját, az uraság birtokához tartozó vágásba s előszedi bicskáját, iratos botokat faragván, ami naphosszat legkedvesebb mulatsága...

Szép tavasz napok járnak, halináját leveti s így ül a korhadtt fatörzsön, mint valami kis-király. Alattvalói a csendes legelésző kecskéi föl-főhangzó kiáltására kezesen engedelmeskednek.

— Kotródj el onnan hé! kiáltja egy foltos kecskebakra Jankó s utána hajgálja a fűtykösét.

Az ármányos állat egészen a völgy fenekéig kőborolt el; ott a város faiskolája, fiatal gyümölcs-csemeték szép sorjában, kecskének pompás csemege; a pástortlegénynek azonban eszébe jut, amit az udvarbíró mondott.

— Kárba ne ereszd a jószágot, mert azért fizetni kell, mint a köles. Lenyuzom a bóródet, ha a városbeliek a kecskéi miatt pörre vete-mednek.

A Tátra kopár csucai felé tekintvén, színes foltot vesz észre Jankó a hegy oldalában.

Mai lapunk 4 oldal.

UJDONSÁGOK.

Székesfehérvár, jan. 10.

Farsangi kalendárium.

Január 12. Belvárosi Katolikus Kör teaestélye.

Jan. 12. Izs. nő- és krajcáregylet estélye.

Jan. 16. Tóvárosi Katolikus Kör táncmulatsága. (Háry vendéglő.)

Jan. 19. Keresztény Kereskedelmi Alkalmazottak táncestélye.

Jan. 19. Hangverseny és táncestély a Magyar Király-szállóban.

Jan. 26. Megyebál.

— (Beteglátogató püspök.) Zichy Gyula gróf pécsi megyéspüspökről, akit Székesfehérvárhoz és Fejérmegyéhez annyi kedves emlék fűz, érdekes hírt közölnek velünk Baranyamegyéből. A gyöngédélkü főpásztor a napokban meglátogatta betegágyánál Éberling Mátyás barcaci aranyvisés esperesplebános, volt negyvennyolcas huszár s nehéz bajában megvigasztalta. Babarc több óra járásra esik Pécsről, hozzá még nem is felkészik közvetlenül országot mentén s a figyelmes főpap mégis, most télviz idején sem rettent vissza a fáradtság uttól, amelyet *Masonyi* Dénes dr. udvari papja kíséretében szánon tett meg. A takaros sváb faluban, ahol a tavasszal már bérnaköruton járt a püspök, nagyot néztek a ritka vendég érkezésekor, a jó öreg pap betegágyánál viszont fölért e látogatás a legjobb orvosság hatásával.

— (Saára Gyula dr. jelöltségét) az országos függetlenségi párt a legnagyobb örömmel fogadta. Arra a hírre, amely képviselőjelöltünk jelölését a központtal tudatta, tegnap a következő távirat érkezett Saára Gyula dr. címére:

Saára Gyula

Székesfehérvár.

Jelölését nagy örömmel támogatjuk, megválasztását szívemből óhajtom.

Kossuth.

— Ez Marcus! mondja magának s husos ajka kétfelé húzódik.

Aztán előszedi faháncsból csavart kurtjét s beléfrúj. A messzire hallatszó tutulásra lenn mozgásra kél a színes folt s pár perc múlva ott áll a dubsavai majoros eprésző leánya Jankó elöl. Babos kendőcskéjét lehuzva fejéről, megsimogatja lenszőke haját s szeliden mosolygó szürke szemét a legényre vetve kérli:

— Mit akarsz, Jankó?

— En? Semmit, szabadkoczik furfangosan. A kecskére tutultam.

A formás kis parasztlány durczásan elfordul s odébb akar állni.

No ne haragudj, Marcus! Tréfa, amit mondtam. Már régen várlak. Mondanivalóm akad. Szent András napjára kecskának fogadnak. Az udvarbíró ur ígerte. Eljössz hozzám feleségül.

A lány füle tövéig elpirul s kezeibe rejti egészégtől majd kicsattanó formás arcát. Jankó mellette terem s magához vonja. Marcsa húzódik tőle, de apránként megadja magát. Ott ülnek egymás mellett a fűre terített halinán. Körülöttük bődítő virággillattal teljes a levegő, kellemes meleget araszt a szerteszikrázó napsugár. Onfeloldton bantúlnak mindkettőn a melysüges kék ég, melyen mind magasabbra járják föl az észrevétlenül tovaguruló nap. Déléfelé azt az idő, mire Marcsa folugrott.

— Istenem, még mitsem szedtem. Megint kikapok anyántól.

Jankó vigasztalni akarja, a város felől hallatszó zajra azonban fölúti fejét. Odanéz s ereiben megfagy a vér. Egész sereg fegyveres

Holly Géza drnak, a párt elnökének pedig ugyancsak Kossuth Ferenctől a következő távirat érkezett:

Saára Gyula függetlenségi pártunk régi érdemei tagjának jelölését nagy örömmel fogadtam, őt legmelegbben támogatjuk.

Kossuth.

— (Egy havi közigazgatás a városnál.) Székesfehérvár közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta ülését Havranek József polgármester elnökletével.

A rendőrség havi jelentését a bizottság tudomásul vette. Még a nyár folyamán történt, hogy a bizottság panasszal fordult a miniszterhez a Balaton parti vasut tulszufsoltága miatt. Elénk derűtséget keltett a miniszter most érkezett válasza, amely a panaszt alaptalannak mondja.

A pénzügyigazgatóság jelentése szerint a kincstári követelések összege 2,623.922 korona. Erre befolyt 2.930.108 korona. Lurja Aladár dr. nyomdatulajdonost a rendőrség arra kötelezte, hogy házának a *Bandi* vendéglővel összeszögölő részén egy rendes falat húzasson a mostani deszkafal helyett. Az ügy felebbezés folytán a miniszter elé került, aki is a rendőrség határozatát megsemmisítette, azzal az indoklással, hogy viszszaemőleg ilyesmire senki sem kötelezhető.

Mészáros Győző magyar királyi állami főállatorvos jelentése szerint Székesfehérvárott 1906. december hó folyamán leöltek: 1 bikát, 87 ökröt, 127 tehenet, 1 bivalyt, 2 növendék-marhát, 152 borjut, 80 juhot, 3 kecskét és 458 sertést. A főállatorvos indítványozza, hogy az állati maradványok értékesítése céljából a város egy feldolgozó telepet létesítsen. A telep létesítése 24.000 koronába kerülne, de ez rövid idő alatt kifizetné magát. A tervet tanulmányozás végett kiadja a tanácsnak.

Az ülés 11 órakor ért véget.

— (Tanügyi áthelyezés.) A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szondi* Nándor pillisszántói állami elemi iskolai tanítót a budakeszi állami elemi iskolához áthelyezte.

— (Megyebál.) A megyebál rendező bizottsága f. hó 9-én d. u. 5 órakor tartott ülésén végleg megalakult s a bizottság tisztikarát is megválasztotta. Elhatározta a rendező bizottság, hogy a jótékony cél érdekében a költségesebb kiadásokat a lehetőséghez képest redukálni fogja, s így a felkért bálányoknak is csak a többinél

valamivel diszebb táncrenddel fog kedveskedni. A bál táncrendje a vármegye címerével és színeivel diszitett pajzs alakot ábrázol.

Megállapította továbbá a rendező bizottság, hogy a bátra szóló személyjegy 5 kor., családjegy 12 kor. lesz. A földszinti páholyok 50 kor., I. emeleti páholyok 40 kor., II. emeleti páholyok 20 korona, II. emeleti ülőhelyek 2 kor., karzati ülőhelyek 1 koronában állapították meg.

A rendező bizottság itt hozzá tudomására az érdeklődőknek, hogy a páholyokra és ülőhelyekre az előjegyzések a bálbizottság irodájában (Székesfehérvár, Vörösmarty Kör) naponta 1/6 és 1/8 óra között eszközölhetők *Korniss* Zoltán dr. alelnöknél és a bál háznagyainál, ifj. *Havranek* József és *Udvardy* Miklós uraknál. Levélbeli megkeresések e tárgyban ugyancsak hozzájuk (Székesfehérvár, Vármegyeház) intézendők.

A bátra szóló meghívók a napokban fognak széküldetni.

— (Nyugalom.) *Festelich* Benno gróf kir. tanfelügyelő — a mint már olvasóink értesültek róla — beadta nyugdíjaztatása iránt való kérvényt s január 1 óta nyugdíjaztatott. Utódáról ez idő szerint semmi pozitív értesülés nincs. Jó ideig forgalomban volt *Mannndorf* Géza báró földbirtokos neve. A mint azonban mi értesülünk, *Mannndorf* Géza báró egyáltalán nem hajlandó a tanfelügyelőségre reflektálni.

— (Keresztény kereskedők táncestélye.) Hatalmas báli trikólor hirdeti a Nádor-utcán a *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök védnöksége alatt álló székesfehérvári Kereskedelmi Alkalmazottak Körének zártkörű táncestélyét. A táncestélye hó 19-én, szombaton este leszen a Szent István-teremben. Előlétesületei után itélve a város egyik legszebb, legválaszthatosabb iarsangi mulatságának ígérkezik. A táncestélynek maga *Széchényi* Viktor gróf főispán áll az élén, mint annak védnöke. Diszelnökei *Havranek* József dr., *Saára* Gyula dr., *Füts* Miklós, *Szabady* József dr., *Schlamadinger* József és *Hübner* Károly. A rendezőség igen ügyes, ötletes meghívót bocsátott ki — *váltó* alakjában. A rendezőség a következőként alakult meg: Elnök *Kovács* Károly, háznagy *Nerhaft* A. Miklós, igazgató *Ketskes* Elek, pénztárnok *Szauter* József, ellenőrök *Hörömpöly* Mihály és *Kovács* István, jegyzők *Zakajszky* György és *Kégl* Sebestyén. Főrendező *Rubliszky* Mihály. Táncrendező *Harcza* Béla. Rendezők a következők:

rohan a városi faiskola felé s ott — Uram irlgalmazz! — a fiatal csemetékét javában élvezik tilosba került kecskéi.

— Szaladj Marcus haza! kiabál a legény s maga tüskön-bokron át a kastély felé rohan eszveszetten, mely így, ha nem a város felé kerül az ember, csak egy ugrás...

A városi csősz észrevevén a kecskék garázdálkodását, rögtön a főbíróhoz sietett s ennek parancsára fegyverre riasztották a céhek legényeit és ezek *Volgemuth* vezetése alatt a kecskék behajtására küldettek ki, a mihez a városnak joga volt. Az expedíció minden nehézség nélkül sikerülni látszott. A városi polgárság nagy diadalal fogta körül az egész nyáját s az alsó kapu felé terelte vig énekcsóval. *Volgemuth* mint valami diadalmas hadvezér lépegetett a berei élén s kárörvendő nevetéssel hányt fittyet a gróf udvarbírájának, a ki egész sereg fegyveres szolgával állta utját a sárcok előtt, mire a kecskékkel odaértek, ezek visszaadását követelvén.

— Parancsot kaptam, hogy a nyáját erőszakkal is visszaszerzzem, mondotta az udvarbíró harsány hangon.

A fegyveres városi legények elszántan néztek farkasszemet a kastélybeliekkel.

— Próbálja meg! vetette oda fitymálva *Volgemuth* a kastélybeliek részének. Ez dühbe jött s a következő pillanatban tarka gomolygába keveredett a két ellenségés had. A kecskék ijedt bégetéssel a világ négy tája felé rebentek széjjel. Az egymással dulakodók fölkaavarta portól mit sem lehetett látni, csak füstfolyók puffogása, kardok csattogása, egy-egy fegyverdurranás s veszett

orditózás hallatszott. A városban fölverték a harangokat, a Csütörtöki-utcán egymás hátán keresztülgázolva ömlött kifels a rajongó emberáradat. A főbíró a városi őrséget is fegyverre riasztotta és mire a helyszínen termett s a dulakodókat széjjelválasztotta, tizennyolc súlyosan megsebesült ember hevert a földön, városbeli, kastélybeli vegyesen és egy halott: maga *Volgemuth* mester.

— Mégis csak a kecskéknek köszönhetünk mindent! mondogatta *Csandat* a dubravai major juhásza feleségének.

Tél van. Künn nyakig ért a hó s a jól fűtött szoba agyagpádimentumán egy anyányi kecske szaglász jobbra-balra. Pár hónapja, hogy *Marcsa* férjhez ment. Ugy történt pedig a dolog, hogy a botrány hírére az országgyűlés is beleszólt *Thökölyi* István dolgába. A királyhoz küldött követek új szabadság-levelet hoztak vissza a városnak, mely a kastélybeli deszota ellen megvédelmezte lakosságát s betiltotta az évenként önkéntesen fizetett adó kivetését. *Thökölyi* boszúságában bucsut mondott *Késmárknak*, nem jobbágy számba menő cseledeiit elbocsátotta. Így került *Csanda* a dubravai majorba, lett a *Marcsa* férje, holott a *Thökölyi* szolgálatában maradván sőtásem adták volna neki feleségül, mivel a major városi jószág s a ki abból élt, annak lányát tilos volt kastélybeli embernek házastársul adni, hacsak bucsut nem mondott majorosi hivatalának.

Auerbach Ferenc, Bakó József, Besser József, Borbás Mátyás, Bögyös István, Csernay István, Dudosits Kálmán, Duráti István, Grünschnek János, Hermann Mihály, Héjja István, Hirtling Kálmán, Horváth Gyula, Hoffvimmer György, Holóssy Imre, Kálóczy József, Káplán József, Kocsis Ferenc, Kováts Lajos, Kümmel Károly, Léber Mihály, Lincz Vilmos, Mayer Dezső, Marschall Nándor, Marschall Béla, Metykó Gyula, Mihálys Gyula, Mihálys Lajos, Mundi Károly, Niedermeyer István, Nofitzter Alajos, Nofitzter János, Papp Alajos, Petermann Jakab, Schindele Lajos, Schönfusz Rezső, Steczina Jenő, Szabados Antal, Szabó Gyula, Szabó Lajos, Szloventsák Géza, Tar Antal, Tar Nándor, Tompó Károly, Tógl Gyula, Tógl Lajos, Twordi János, Ulmer Mihály. A zenét Csányi Pista zenekara szolgáltatja.

— (A székesfehérvári Belvárosi Katolikus Kör) folyó hó 12-iki teasteélyének hangverseny műsora a következő:

1. „Tudod ugy-e?” Palotássytól, előadja a Katolikus Kör férfi kar.
2. „A drámaíró.” Monológ, előadja: Kommandovits Gyula joghallgató.
3. Dalok. Kacsóch Pongrác: „Rákóczi” c. daltéjékből; énekli Ketskés Elek.
4. „Nyugtlad rajlam.” Szentirmaytól; előadja a férfi kar.

— (Iskolaszéki ülés.) Ma d. u. iskolaszéki ülés volt Czapáry László dr. elnöklete alatt. Az ülés legfontosabb tárgya a gazdasági ismétő iskola ügye volt, a mely végre a megoldás stádiumába jutott. A miniszter által kinevezett gazdasági iskolai tanító már működik. Három holdnyi területet a méntelep mögött kap az iskola. Azontul még az amerikai szőlő-telepen is lesz egy terület, a mely az iskola céljait fogja szolgálni.

— (Szélcseendő.) Teljes és tökéletes a szélcseendő a képviselőválasztás ügyében. Havranek Antal — amint jelezte már — kedden este kijelentette, hogy a jelöltségre nem reflektál, nem reflektál pedig azért, mert Saára dral szemben való megválasztása teljesen kilátástalan. A többi jelöltek nevei, akiket inkább egy-egy éhes és szomjas kortes szeretett volna a jelöltség dicsfényével bearayozottan látni — egyelőre teljesen letűntek a naplendől. Sőt még a szocialisták sem óhajtanak jelöltet állítani. Ők — amint a központi szervezet mondja — az időszaki választások alkalmával nem óhajtják erejüket fecsérelni. Másrészt pedig egy téli választás sokféle kellemtelenségeinek kitenni egy város közönségét, ok és kilátás nélkül, szintén nem alkalmas a népszerűség szerzésére. Már pedig a szocialistáknak is megvan az a gyengéje, hogy inkább szeretik a népszerűséget, mint a népszerűtlenséget.

Szóval: Saára Gyula dr. jelöltsége ez idő szerint teljesen egyedül áll és hiszük, hogy ilyen marad a 22-diki választás napján is.

— (Miniszteri jóváhagyás.) A város törvényhatósága Kuty Fülöp rendőralkapitány özvegyének 400 korona évi kegydíjat és három gyermekének 66—66 korona tartásdíjat szavazott meg. Ezt a közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

— (Bierbauer Viktor dr. városi tisztifőnökök jelentése.) A város közegészsége december hónapban eléggé kielégítő volt, decára a járvány-szerűleg fellépett kanyarónak. E járványos kór a vizivárost és az Öreg szőlőhegyet uralta, úgy, hogy a Rákóczi- és Olaj-utcai iskolák, valamint az ovoda is bezárattak. E kór, valamint a tüdő és légutaknak lobos bántalmi voltak az uralkodó betegségek. Született 84 és pedig törvényes fi 34, nő 40, törvénytelen fi 3, nő 7. Ikerpár 1. Házasságra lépett 14 pár. Elhalt ellenben 73 és pedig fi 38, nő 35. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 15, nő 18, törvénytelen 0. Szent György kórháznak 22 halottja közül 12 volt székesfehérvári lakos. Születési többlet 11; a 10 idegenből hozott halottat leszámítva népesség-szaporodás

21. Nevezetesebb halálokok: veleszületett gyengeség 4, görcsök 1, gyermekaszály 2, bélhurut 2, kanyaró 1, vörheny 1, tüdőlob 19, tüdővész 4, guta 4, vízkór 2, elmebaj 2, aggkór 6. Járványos kórok állása: hasihagymáz 2, ápolásban vannak. Kanyaró maradt 20, szaporodott 105—125, gyógyult 99, elhalt 1, maradt 25. Vörheny maradt 6, szaporodott 18—24, gyógyult 16, elhalt 1, maradt 7. Difteritis 2, gyógyult 1, ápolásban maradt 1.

— (Vaddisznók a határban.) A hideg téli idő leszoritotta a Vértések vadjait a fehérvári határba is. Már karácsony hetében hírül hozták a csőszök, hogy egy csapat vaddisznó kóborol a határban. Tegnap Havranek József polgármester fiával kiment a pompásnak ígérkező vadászatra. A szerencse nem kedvezett, a vadak eltűntek a látóhatárról. Annál nagyobb volt az ma, mikor a polgármester újra kiment, a Kalló-malom felül puska elé került az egész csapat a Havranek polgármester hármát, fia pedig a másik kettőt ejtette el. A vadászserencsét megkönnyítette az a körülmény, hogy a kocák lábai a hóba süppedvén, nehezen tudtak elmenekülni. A pompás vadászcsákmany természetesen óriási örömet okozott a Havranek polgármester most nem győzi fogadni a gratulációkat a ritka szerencse alkalmából.

— (Mulatságok.) A Székesfehérvári Tóvárosi Katolikus Fiökkör e hó 10-án saját helyiségében, a Hány-vendéglőben zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 7 órakor.

A Magyar Király-szálló termeiben hangversennyel egybekötött zártkörű táncestély lesz e hó 19-én. A hangversenyen közreműködnek: Sághy Clementina operaházi tag, Kovács Stefánka és Wiener Ilonka úrhölgyek, ugyszintén Holló Jenő dr. Az estély 9 órakor veszi kezdetét.

— (Az etyeki vásár.) A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy az Etyek községben az eddig minden évben május hó 9-ére és 10-ére engedélyezett országos állat- és kirakodóvásárokat ezentul állandóan minden évben május hó 8-ik, illetőleg szeptember hó 8-ik napját magában foglaló hét esztőtöröki napján, amennyiben pedig ezen napok valamelyike ünnepnapra esnek, úgy a következő egy köznapon tartásuk meg.

— (A februári esküdtök.) A február 4-én kezdődő esküdtészi föltárgyalási ciklusra kisorsolt esküdtök névsora a következő:

Rendes esküdtök: (helybeliek) Berveiler János, Füzü Márton, Illés Károly, Keresztes Zsigmond, Kisteleki Károly dr., Kövesi István dr., Kristóf Károly, Kubik János, Németh István, Piski László, Polgár Antal; — (vidékiek) Andretti Károly Sósokut, Bischof József Bicske, Borbély József Alap, Fried Manó Idamajor, Grünfeld Vilmos Mór, Koller Tivadar Tivadarmajor, Körmeny József Kisfaludpuszta, Kukorely István Nádasladány, Marsovszky Viktor Bodajk, Patrovits Ferenc Pusztázámor, Paulini Béla Gurdimajor, Pentz Lajos Mór, Quitt Lipót Seregélyes, Richter József Fehérvárcsurgó, Rónai Ernő Lovasberény, Schlesinger Sándor Tác, Schwarz Armú Szabadbattyán, Tóth Imre Pázmánd és Vtő Zsigmond Felcsut.

Helyettes esküdtök: Benesik István, Kováts Ferenc (cipész), Lichtnecker Ferenc, Litold Gyógy, ifj. Pénczes József, Radics György, Sörcs József, Stéger Péter, Szép Károly és Weisz Antal mindannyian helybeliek.

— (Betörők a kastélyban.) A napokban a csákerényi urasági kastélyban betörők jártak és több értékes dolgot elloptak. A csendőrség megindította a nyomozást és a tetteseket folyó hó 8-án éppen amikor az ellopott holmik egy részét értékesíteni akarták letartóztatták. Aztán a két betörőt bekisérték a helybeli kir. ügyesség fogházába.

— (A mülegelő.) A gazdaközönséget, mely olvasóink sorában helyet foglal, bizonyára érdekelni fogja az a kérdés, amelyet egy létesítendő ügyvezető mülegelő ügyében intéz az O. M. G. E. hivatalos lapjához, az ügyesen szerkesztett Köztelekek B. J. nevű olvasója. A kérdés szó szerint ez:

Fejérmegye nyugati részén lévő bérletem talajában kitünően diszlik a baltacim, de megterem a verešhere és lucerna is. Aitálaja szeljed

vályog (lősz), feltalaja kissé homokos középkötött vályogtalaj. A birtoknak van 60—70 holdnyi hullámos völgyes része, régebbi erdőirtás, jó erdőben levő mély humuszu talaj, melyben minden tengeri, rozs, buza, szóval minden jól diszlik, de vetőgéppel kinosan vehető. Miután e terület a birtoknak a tanyától távolosó kiszögellő szabálytalan alaku sarkát képezi, mülegelőt akarok belőle csinálni. Ugyanis ez a föld a Fejérmegyeének a Balaton felé menő oldalán, száraz. Szomszédom egyrésze lebeszél mülegelő létesítéséről, mert a nyár száraz és mert ilyen területű földet a forgóból elveszíték, holott baltaciméseket létesítve, ennyi földet mindig kedvező buza alá (ez igaz is). Ellenvetésem azonban az, hogy hia valamelyik évben a baltacimvetés nem sikerül vagy kipusztul, növényékgulyámnak nem lenne legelője, de ezenkívül létesíték baltacimlegelőket s, mert ez a legelő, 60—79 holdnyi, csak részben fedezné a szükségletet és arra szolgálna, hogy míg a lekasált baltacimvetés megújul, addig gulyámnak, 150 darab, legelője legyen. Kérek felvilágosítást, hogyezek után létesítsek e mülegelőt (ez a vidéken nem is próbálta senki) és milyen fümagkeverékről mennyit vessek 1200 □-öles holdanként? Hány évig tartható a mülegelő, mert az összeállított olyannak szeretném, hogy minél tovább tartson. R. J.

Az érdekes kérdésre már most a tanulságos felelet így hangzik:

— Jelzett viszonyok között a jó erőben álló humózus válogtalajon a legelő létesítését bátran merem ajánlani, mert ilyen kedvező talajviszonyok között a legelő már kissé szárazabb években sem fog kipusztulni, ha annak okszeri legeltetésére gondot fordítunk s öszszel rendszeres fogasolásban részesejtük. Természetes, hogy a vetés első 2 évében a fiatal legelőt legeltetni nem szabad, csak kaszálni, amíg a gyepezet annyira megerősödik, hogy abban a legelősző jószárg már kárt nem tesz. Erre tehát ügyelni kell s a gazda felabata a helyszínen megállapítani, mikor lehet már a legeltetéshez hozzáfogni kár nélkül. A legelő kimelését különben tisztelt kérdésteve ur is hangoztatja, amennyiben azt a baltacime legelővel váltakozva akarja használatba venni.

Jelzett talajviszonyok között következő fükeverék lenne elvethető:

Phleum pratense 1.57 kg., Dactylis glomerata 3.23 kg., Festuca pratensis 3.80 kg., Lolium perenne 7.14 kg., Avena flavescens 2.80 kg., Poa pratensis 3.20 kg., Agrostis stolonifera 1.33 kg., Trifolium repens 1.02 kg., Trifolium pratense 0.60 kg., Lotus corniculatus 0.43 kg., Poterium sanguis orba 2.20 kg., összesen 27.52 kg. kat. holdanként.

Védőnövényül zabot lehet használni, de azt zolden kell levágni.

— (Apró hírek.) Mohár Mihály helybeli lakos felett a hatóság megsértése miatt itélkezett a rendőrség kihágási osztálya és Molnár 25 korona pénzbüntetésre ítélte. — Schwuinger József és Horváth Mihály a napokban annak öröme, hogy beváltak katonának, igen vigan végigkocsikázták a várost, éktelen lárna és nőtaszó mellett. Közcsend elleni kihágás címén 4—4 koronára ítélték.

— (Tűz a vidéken.) Alsóalapon a napokban valószínűleg gyujtogatás folytán kigyuladt Nagy Mihály földmivesgazda udvarán egy szalmakazal és a mellette álló félszerrel együtt a lángok martalékvá lett. A tűz okozta kár 400 korona. Biztosítva volt.

— (A konyhakés.) Kalovics István, Réki József és Márton Lajos nádasladányi lakosok a napokban korcsmai mulatozás közben összeszóalkoztak. Kalovics egyszercsak távozott a vendéglőből, de csakhamar egy hatalmas konyhakéssel tért vissza és mindenkit leszurással fenyegetett. A dühöngő embert csak a helyszínen hívott csendőroök tudták megfékezni. Az eljárás Kalovics ellen megindult.

— (Halál a rendőri zárkában.) Főrösmary Kálmán 60 éves koldus, valamikor segédjegyző volt, de az ivás ördöge az erkölcsi posványba sülyesztette. Folyó hó 5-én este is botrányos részegség miatt került a városházi börtönök egyikebe, ahol örökre elaludt. Másnap reggel holtan találták. Az öreg koldust szivszélhűdés ölte meg

— (Törvénykezés.) Apolczner János, Hahn Marton és Frey M. József mőri legények a múlt év április havában egy ottani vendéglőben rá-támadtak Kaiser Ferenc szintén ottani lakos legényre. Verekedés keletkezett, amelyben a három legények valamelyike bal combján megszurta Kaisert. A szurás átvágta az ütért és a szerencsétlen ember elvérzett. A három legény felett tegnap ítékezett a helybeli királyi ügyész. Frey M. Józseffel szemben a királyi ügyész el-csjtette a vádat, Hahn Mártont felemeltette a királyi törvényszék, Apolczner Jánost a verekedés kezdé-ményezőjét azonban 1 havi börtönrre ítélte.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A vig özvegy.** És fölvonult Lehár. Fül-bemászó muzsikával, kacsdán is, szerdán is zsufo!lt házzal és sulyos kasszával. A Magyar Színház s még előbb a Theater an der Wien mesés sikert ért darabja elé, amelyet a nagyobb igényű emberek itt a főváros szomszédságában többször meg-nézték már, a szerényebb igényű s erszényű műkedvelők viszont, ha nem a zongora mellől, hát legalább is a kávéházi zenekarok révén ismer-nek valamennyire, nagy várakozás nézett a színházi publikum között. És hát Szalkai társulata ki is tett magáért. A díszletek csakugyan csinosak voltak, a jelmezek drágák, ragyogók és épen nem a dekollázsra helyezték a nagy effektust. Semmi kellemetlen momentum, semmi zavaró incidens nem rontotta az est műélvezetét. Mert az volt. Csupa gyönyörűség a három fölvonás. Lehár-muzsikája, amelynek voltaképen csak staffázsul szolgál minden egyéb. Szerencsére jó staffázsul. Leszámítva az egyébként nagyon is sápkóros librettó egy-két sikamlós részét. A Vilja-dalt, a szép keringőt, a gyászvitéz nótát, a szerelmi duettet, a hatalmas férfi hetest, a jökezdü grizett-kuplét, amelyeket a publikum szinte föl-szittt magában a két estén, maholnap nemcsak a mu-zsikális emberek fogják dudorászni, de a karzat révén nemsokára az ugrifüles vargainasok is fityülik utchosszát.

Senki babéraját meg nem tépjük. Hiszen olyan bőven hullott. Illetve, meleg záporral. Valóságban úgy van persze a dolog, hogy minden dicsőség első sorban a zeneszerzőből indul ki és legelőször ő rá is hárul vissza. Dehát, hol van ide Lehár! Így aztán a siker bizományosai marad a taps egészen.

A címszerepet *Tábori* vitte. Ezuttal meg-lehetőis kellemesen, diszkrétül, jól. *Gyár-fás* grófia snájdig volt és szimpatikus, hangja pedig ezuttal tetszetősen tömör. A többi szereplőt egyforma mértékkel mérjük. Szerepkörét mind jól kidolgozta s becsülettel állta. Így kivált *Szalkai*, *Bátori*, *Szigeti*, *Vajda* és *Dúcs* Ella is. A grizettek so-rából kivált *Belezay*, *Fekete Irén* és *Déri Giza*. (Hl.)

* **Bánk bán.** Délután, ifjúsági előadásban ment Katona tragédiája. A nézőteret szokatlan közönség töltötte meg. A széksorokból pozsgás, puffók nebulók arca mosolygott s pipiskelányoké. A páholyokban tanárok ültek, kiknek csoportjá-ból kellemesen vált ki a ciszterci-professzorok fehér-fekete talárja. A sivar színházi esték homokja után oázis számba ment ez a tiszta, derűs kép. Ami pedig az előadást illeti, az sem volt épen utolsó. Bár valamivel jobb is lehetett volna. Nem szabad feledni, hogy az ifjúsági előadások szinte irodalmi kompendium számba mennek, ott aztán kárpótolnia kell mindennek a színpadon. Itt pedig több szembeszókó fogatkozást észleltünk. Egyik mindjárt a pirosceruza tultengése. Kivált *Tiborc* szerepében. A másik a könnyebb műfajokhoz szokott szereplők egy-két humort méhében hordó kilengése idegfeszítő, nehéz drámai pillanatokban. Ez bizony diszguztálta az embert. Értjük *Szigeti* Andor Ottóját s *Vajda* Endre királyát, aki oly komikusan csetlett-bottolt a trón körül. Itt

volna a játék árnyékolgaldala. Dehát a sok fény és melegség mégis csak eltakarja ezt a kellemetlen foltot. A címszerepben nagyon jó volt *Gyár-fás*. Magas Biberachja, *Bátori* Tiborca — a maga erősen megdézsmált szövegében is — tetszést váltottak ki. *Tomborné* Gertrudisza olyan volt, amelyen lehetett. Elvégre, ha nincs jobb erő, aki vállalná a gögös királyné szerepét, be kell érünk azzal, aki van. A pálmát azonban *Déri* Béla vitte el és *Gerőfi*. Petur és Melinda. Petur megfelel *Déri* temperamentumának. Ekszcelál!t is benne. *Gerőfi* játéka mélyen bele szántott a fogékony fiatal szívekbe. —*cy*.

* **Dr. Kuthy József beszédei**, lly cím alatt egy könyv jelent meg mint Klökner Péter udvari könyvkereskedő bizománya. Kiadta a székes-fehérvári állami főreáliskola tanári testülete. Nagy tudással megalkotott és az ismeretek majdnem minden ágát érintő szónoki művek látnak nap-világot e gyűjteményben. Különösen fontosak ezek a beszédek, mert lényegesen különböznek az alkalmi beszédek szökös s ablonyától. Mind-egyik beszéd az *alkalonitól függetlenül is meg-örzi érdekességét* s igazi mintája egy-egy vezér-cikknek vagy értekezésnek arról a tárgyról, melyet éppen az alkalom tett aktuálisá. Ez tette a be-szédek összegyűjtését jogosultá. Legértékesebb része a gyűjteménynek a székesfehérvári katho-likus néptanító közgyűléseim mondot megnyitó beszédek. Minden tanító *felekezeti különbség nél-kül* önmagának és a magyar tanügynek tesz vele szolgálatot, ha beható tanulmány tárgyává teszi az egyesületi elnöknek e kiváló szakértelemmel készült pedagógiai fejtegetéseit a sikeres nevelés feltételeiről és kellekeiről. „Ha a hazának, a trón-nak tántoríthatlan hűségű polgárokat akarunk nevelni — pedig minden iskolának ez a végcélja — ugy a nevelésben a vallásnélkösi alapról le-szállunk nem szabad soha” — mondja első el-nöki megnyitó beszédében, ami, ugy hisszük, eléggé megvilágítja a szerző kvalitásait. Kuthy József drt mint embert s a tanúgy lelkes bajnokát bővebben jellemezni nem a mi feladatunk. Megtette ezt *Kélemen* Béla a beszédekhez írt előszavában, ahol e könyvről, melyet legmelegebben ajánlunk az érdeklődők figyelmébe, így nyilatkozik: „Min-denki, aki elolvasta, örömmel fogja újra meg újra elővenni ezt a gyűjteményt, mert minden lapja egy-egy tükördarab, melyből egy hatalmas, önálló egyéniség képe sugárzik ki. Valóban kevés irodalmi terméket ismerek, melyben az ész és a szív világa, a modern természetudományi gon-dolkodás és a humános eszmények tisztelete, az európai szellem és az erős nemzeti érzés oly szerencsésen egyesülnének, mint az itt össze-gyűjtött beszédekben és előadásokban.” A könyv ára 4 korona. Kapható Klökner Péter udvari könyvkereskedőnél. (H.g.)

* **A filharmonikusok III. hangversenye.** A III. filharmoniai hangverseny ele, melyet a Zene-kedvelők Egyesülete vasárnap, e hó 13-án ren-dez a Szent István-teremben, nagy érdeklődéssel tekint a zeneértő közönség. A kozelmúltban tör-tént újraalakulás, az ezt megelőző és követő üt-kos és nyílt csatarozások híriapokban és kulisz-szák mögött, legszelebb körökben felkeltették a figyelmet az egyesület iránt. A Zenekedvelők Egyesülete, mely a közönség érdeklődéséből s egyre növekvő rokonszenvéből bátorságot s újabb lelkesedést merített munkájához, most viszonzá-sul négy hangversenyből álló koncert-sorozattal, nálunk még alig hallott, vagy egyáltalán elő sem

adott: klasszikus művek művészi bemutatásával teszi magát a pártolásra s hisszük: elismerésre érdemesé.

A vasárnapi részletes műsor itt következik: 1. Mozart: *Cosi fan tutte* (Asszonyhűség), nyitány. — 2. Beethoven: *C-moll zongorahang-verseny I. tétel*, zenekarkísérettel. Zongorán elő-adja: *Havas* Cábórné urhölgy. — 3. a) Schumann: *Alonkép* (Trümerel), b) Delibes: *Pizzicati* vonós-zenekarra. — 4. Beethoven: *Hegedűverseny I. tétel* zenekarkísérettel. Előadja: *Tomn* Béla he-gedűművész. — 5. Liszt: *Szóal-Hymnus* zene-költemény nagy zenekarra. Karnagy *Frycsaj* Rikárd.

A hangverseny kezdetétől a terem ajtai zárva lesznek s csak a szünetek alatt nyitnának ki. A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesülete ez évadban még a következő napokon rendezi hangversenyeit: Február 3-án *Stark* Ludovika urhölgy énekművész, március 3-án *Moosham-mer* Román ur, a m. kir. operaház hárfaművésze, április 1-én a IV. filharmoniai hangverseny! *Zichy* Hermáné grófné szül. Barbiera urhölgy ének-művész közreműködésével.

A vasárnapi hangverseny pontban fél ó órákor kezdődik.

Felelős szerkesztő: **Dr. HELVEY LAJOS.**

ő cs. és kir. Fensége
Herceg Liechtenstein Alajosné,
született **ERZSÉBET** Főhercegnő
KAMARAI SZÁLLÍTÓJA.

Tisztaság, közegészség és leg-kényesebbigényeket iskielégítő módon ujonnan felszerelve áll a n. é. közönség szolgálatára:

MARSCHALL NÁNDOR
HENTES és KOLBÁSZÁRUK
ÜZLETE
Alapítva 1882 SZÉKESFEHÉRVÁR Alapítva 1882
Kossuth utca 6.

Elárúsítás nagyban és kicsinyben.

Ajánlja kizárólag elsőrendű, saját gyártmány árukból álló állandó nagy raktárát, mint:

Prágában elsajátított módszer szerint pácolt sonka és füstöltusok; kolozsvári és debreceni szalonok; friss húсок fiatal sertésekből; legjobb minőségű zsir; friss szalonna és háj.

Naponta friss mindennemű KOLBÁSZ-ÁRUK.
HIDEG FELSZELTEK nagy vátasztékban.

Videki megrendelések legpontosabban teljesíttetnek.

Sirolin

ezzel az orvossal és a tudomány megismerésével a betegség, vándorlás, újabb ismeret.

Tüdöbetegek, urutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Mihelyt értéketlen vizálatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kaplató orvosi rendelésre s gyógyszerárter-mében. — Ára üvegként 4.— k. szára.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.